

Komunikat końcowy z konferencji Europejskiego Forum dla Edukacji Religijnej w Szkołach EuFRES 2021

EuFRES ze względu na panującą sytuację pandemii zorganizowało 9.04.2021 konferencję w formie wirtualnej. Uczestnictwo w niej ponad 30 osób odpowiedzialnych za katechizację i nauczanie religii z 7 krajów europejskich przerosło oczekiwania organizatorów i pokazało wagę tematu jakim jest "Edukacja religijna w czasie pandemii".

1. Sytuacja katechizacji i nauczania religii w warunkach pandemii

Jakkolwiek pandemia jest bolesnym doświadczeniem, to jednak pozwala nam odkrywać, że istnieje możliwość medialnej, a więc szerszej i ubogacającej wymiany doświadczeń ponad granicami językowymi, krajowymi, religijnymi i wyznaniowymi. Ten trudny czas uświadamia nam także potrzebę odważnego budowania tożsamości chrześcijańskiej, aby wspólnie rozwiązywać problemy, które pojawiały się i pojawiają w edukacji i wychowaniu religijnym. Szczęólnego wsparcia potrzebują nauczyciele religii, którzy nie zawsze są w stanie udźwignąć swoje osobiste i narastające problemy w klasie. Czas pandemii jeszcze raz uświadomił nam, jak ważne jest nawiązywanie osobistych relacji, towarzyszenie uczniom i wspieranie ich. Podobnie opieka duszpasterska potrzebna jest nauczycielom religii, rodzicom i uczniom. Stąd płynie także postulat wzmocnienia rodziny chrześcijańskiej w przekazie wiary w Kościele domowym. Istotne przy tym jest zaangażowanie rodziny (rodziców, dziadków, rodzeństwa itp.) w proces nauczania i wychowania oraz konieczność rozmów osobistych z uczniami.

2. Nowa sytuacja katechezy i nauczania religii w różnych krajach europejskich.

Wobec różnorodnych problemów politycznych i społecznych, kwestionujących nauczanie religii w szkole, uważamy za istotne wzmocnienie obecności przedmiotu nauczania religii w przestrzeni systemów szkolnych w poszczególnych krajach. W dziedzinie ogólnospołecznej trzeba pracować nad tym, aby tematy właściwe dla nauczania religii zostały mocniej zaakcentowane w świadomości społecznej jako niezastąpione, zwłaszcza w czasach takiego kryzysu jak obecnie.

3. Wsparcie ze strony urzędów katechetycznych i uniwersytetów

Podczas wspólnego spotkania jako EuFRES pragniemy zapewnić wszystkich katechetów, nauczycieli religii, wychowawców, rodziców i uczniów, że nie są sami w rozwiązywaniu swoich problemów. Wszyscy stoimy przed podobnymi wyzwaniami i możemy znaleźć tak wiele wsparcia, uczyć się od siebie nawzajem, być ze sobą, aby stworzyć dobrą lekcję religii. Wreszcie, możemy dzielić się własnymi problemami i szczęściem, własną duchowością w rodzinie, na poziomie parafii lub w kościele (online i offline). Należy dążyć do budowania sieci relacji między katechetami i nauczycielami religii w Europie, która ostatecznie nie musi być tylko wirtualna, ale realna. Ponadto w ramach nauczania religii powinniśmy dążyć do

współpracy w wydarzeniach szkolnych i w projektach ze wszystkimi przedmiotami nauczania. W ten sposób lekcja religii staje się niezastąpiona w szkole. Ważnym zadaniem będzie uspokojenie kadry nauczycielskiej po pandemii. Wszędzie bowiem w społeczeństwie powstały konflikty, między negacjonistami Covida 19 a innymi, między odpowiedzialnymi nauczycielami a tymi, którzy reagują histerycznie. W kształceniu podstawowym i permanentnym wymagają dowartościowania kompetencje komunikacyjne medialne nauczycieli religii. Stąd też istotne jest organizowanie dla nich dodatkowych szkoleń.

4. Technologia w służbie katechizacji i nauczania religii

Jakkolwiek edukacja on-line jest szansą i musimy z niej nadal korzystać w sytuacji pandemii, to jednak edukacja twarzą w twarz, kontakt osobisty jest niezbędny i musimy go jak najszybciej przywrócić. Nowoczesne technologie w dziedzinie komunikacji edukacyjnej powinny podążać za wychowaniem i jemu służyć, a nie odwrotnie. Należy przewidzieć bardzo długą fazę, w której uczniowie będą mogli odnowić i pogłębić swoje kontakty z grupami rówieśniczymi. Jest to zadanie istotne z punktu widzenia edukacyjnego i wychowawczego. Stanowi ono jedno z zadań priorytetowych, gdyż jest to kluczowy element rozwoju uczniów. Pojawiające się problemy uświadamiają nam, że należy poddać refleksji oraz fundamentalnemu przemyśleniu proces nauczania i uczenia się także w jego wersji elektronicznej. Przy czym nie chodzi tylko o "narzędzia cyfrowe", ale o ogólny sposób funkcjonowania dzisiejszej edukacji. Zmiana modelu nauczania jest konieczna, dlatego należy odejść od sztywnej podstawy programowej oraz kształcić nauczycieli wykorzystując nowe technologie, zmieniając model dydaktyczny, który był do tej pory stosowany. Potrzebna jest metodyczna różnorodność, zachęcanie do większej ilości pracy grupowej/zespołowej, ale i wsparcie ze strony władz szkolnych w zakresie prawnym, dydaktycznym i metodycznym.

Jesteśmy przekonani, że warto korzystać z szerokiej palety możliwości, jakie daje internet, a w nim różne wirtualne narzędzia. Trzeba też szkolić obecnych i przyszłych nauczycieli religii, aby środowisko online nie było dla nich obce i potrafili się nim płynnie posługiwać. Nawet, jeśli pandemia się skończy, to zdobyta wiedza i doświadczenie w tej dziedzinie nie pójdą na marne. Być może owocem tego czasu będzie późniejsza działalność hybrydowa, w której tradycyjne duszpasterstwo będzie uzupełnianie przez rzeczywistość online. Stąd też poznawanie narzędzi cyfrowych i forów informatycznych powinno być możliwe w ramach dalszej edukacji. Podobnej uwagi wymaga nauka specjalnego języka dla nauczania cyfrowego, także języka symbolicznego, która może być dzisiaj rozumiana w nowy sposób.

Kuratorium EuFRES, 13.04.2021